

A modern kori szépség, avagy az arc- és mosolyesztétika fontosságáról

The beauty of modern times or the importance of facial and smile aesthetics

ÖSSZEFOGLALÁS:

A szépségkultusz egyidős az emberiséggel. Egészen egyszerűen azért, mert a szép emberekhez pozitívabb tulajdonságokat társítunk, és az a bizonyos első benyomás ezáltal sokkal hatásosabb náluk. Talán pont ezért, valamilyen formában mindenki törekszik a legszebb arcát mutatni. Jelen cikk az arc- és mosolyesztétikát fókuszba állító fogszabályozást mutatja be, mint a modern kor egyik szépsészeti trendjét: a fogszabályozási diagnosztikát, az eljárási protokollt és komplex szemlélet jelentőségét.

Kulcsszavak: szépség, arc- és mosolyesztétika, fogszabályozás

ABSTRACT:

The beauty culture is the same age as humanity. Quite simply because we associate more positive qualities with beautiful people, and that certain first impression is much more effective with them. Maybe that's why, in some form, everyone is trying to show their most beautiful face. This article presents orthodontics with a focus on facial and smile aesthetics as one of the beauty trends of the modern age: orthodontic diagnostics, procedural protocol, and the importance of a complex approach.

Keywords: beauty, facial and smile aesthetics, orthodontics

BEVEZETÉS

A szépség kultusza azóta foglalkoztatja az embert, amióta a boldogság kérdésköre is, azaz valójában amióta ember él a földön. Már az ókori görög tudósok is mindent megpróbáltak azért, hogy valamilyen módon megragadhassák a fizikai vonzerő lényegét (Meskó, 2012). A szépségipar erre a mindig is létező, ámde folyamatosan változó motivációra épül. Manapság a technológia minden lehetőséget megad arra, hogy olyanná váljunk, amilyenre akarunk. De vajon létezik-e az az egyensúlyi állapot, ahol a technológia adta lehetőségek és a természetesség kéz a kézben jár?

Kovács (2004) body-terrornak, fitness-fasizmusnak nevezi a szépsészeti ipar „terrorizáló” hatását, a különböző fogyókúrák, divat-diéták, sebészeti és más beavatkozások területével együtt, amelyek elsősorban a testsúlyra, valamint az alakra irányulnak. Ez szoros kapcsolatot mutat a posztmodern társadalom fogyasztójának önazonosságát kereső személyiségjegyével (Patakiné Bősze, 2020). A média determinálta ideálok és egészség komponensek már hallgatói korban is megfigyelhetők, mindkét nem esetében jellemzőek (férfiak esetében kisebb jelentőségűek), nem csak sportszakos (Patakiné Bősze – Lukács, 2021), hanem más, sportoló, illetve nem-sportoló egyetemisták körében is (Bősze, 2006). Ez a gondolkodásmód akár szenvedéllyé is válhat, akárcsak az alkohol, a nikotin vagy a drogok (Fritz, 2011), amely fiatal felnőtt és felnőtt korban érezteti leginkább a hatását.

A mai modern világunkban néhány markáns szépségipari trend mellett nem mehetünk el, jelesül kortalan szépség, blue beauty, szépség és mentális egészség összefüggései és skiminalizmus

(March, 2020). A kortalan szépség trendje szerint az alulreprezentált korcsoportok és közösségek számára nyújtott termékek és szolgáltatások iránt folyamatosan nő a kereslet. A blue beauty trend alapján a szépségipari termékek előállítása és forgalmazása során a vízfelhasználás csökkentése iránti igény erősödött fel a szintetikus összetevők csökkentése és az állatkísérletek mellőzése mellett. A szépség és a mentális egészség összefüggéseinek megismerése a holisztikus megközelítés színrelépésének bizonyítékai.

A lelki egyensúly megteremtésében, az egészséges önkép kialakításában a szépségiparnak is nagy szerepe van. A skiminalizmus egy minimalista megközelítés, amely során a fogyasztók csökkentették a bőrápolás során alkalmazott termékek számát vagy a slow beauty trend, vagy a bőrbőjtölés trendje miatt. Nő a kereslet a többfunkciós vagy hibrid termékek iránt. A jövőben a mesterséges intelligencia révén és a folyamatosan változó trendek tükrében valószínűleg még inkább előtérbe kerülnek a személyre szabott megoldások, a környezet-kímélő fejlesztések és a szépség-innovációk mind a termékek, mind a szolgáltatások esetében.

A trendekből is látszik, hogy ma azok a szépségipari megoldások jutnak igazán nagy versenyelőnyhöz, ahol komplex megoldásokat nyújtanak, és az emberi test természetes egyensúlyi állapotának fenntartását tartják fókuszban. Az arc a szépségipar központi témája. A komplex megközelítés okán a fejjel egészében kell foglalkozni akkor, amikor a szépségről és az öregedés lassításáról beszélünk. Nem elég a bőrről, a csontokról is szót kell ejteni. Így a következőkben a modern fogszabályozás komplexitását és technológiai vívmányait mutatom be, amely az arcformázás első lépéseként is tekinthető.

Szerző, rovatvezető:

JUHÁSZ ANNAMÁRIA

Miskolci Egyetem
Gazdaságtudományi Kar
Whole life balance specialista
efkegtur@uni-miskolc.hu
egyetemi tanársegéd,
Ph.D hallgató
Kutatási terület:

Az egészségtudatos magatartás
fejlesztése a társadalmi
marketing eszközeivel
juhasz.anca@uni-miskolc.hu

INTERJÚ

Dr. Szabó Marianna, fogorvos tekintést enged nekünk a mai modern fogszabályzásba, ahol a páciensek arc- és mosolyesztétikája határozza meg a kezelés tervezését, és nem az, hogy hogyan állnak a fogak, vagy van-e harapási eltérés. A hagyományos fogszabályozó kezelések tervezésénél a fogorvosok megnézték a páciens fogairól készített gipszmodellt és két röntgenfelvételt, de magát az arcot, az ínyfutást, a fogak formáját, vagyis a micro- és macroesztétikát nem elemezték. Ezeknek a kezeléseknél legalább a 90%-a foghúzással végződött, amely jelentős változást okozott a fogívben, és ezen keresztül az egész arcszerkezetben. Ha például féloldali foghúzás történt az egyik oldali torlódás miatt, aszimmetrikussá vált az arc, mivel a húzásnak megfelelő oldalon beesettebb lett. Így nem kaphattak szép eredményt annak ellenére, hogy a fogak szabályosan beállítottak.

A torlódások elkerülésére végzett foghúzásos kezeléseknél a legnagyobb hátránya az arcon jelent meg, különösen a kor előrehaladtával. Mivel a húzásokat követően – hogy zárják a réseket – mindent hátramozgattak, a felső fogsor hátrébb került, és ezt az ajak is követte, annak elvékonyodását eredményezve. Tehát minden csontbeli változás a lágyrészek területén is megjelenik. Az öregedéssel együttjáró kedvezőtlen változások, mint az orr és az áll növekedése, az orr-ajak redő elmélyülése, a középarc beesése, a felső ajak elvékonyodása a

foghúzással járó kezeléseknél már sokkal korábban megjelentek.

„Tehát azért is nagyon fontos a mosolyra helyezni a hangsúlyt a fogszabályzó kezeléseknél, mert az öregedésnek elég látványos, kedvezőtlen hatásai vannak az arcesztétikára, különösen az orra és az áll területén. Mindezzel késleltetjük az öregedést, hiszen az be fog következni az arcon is, csak sokkal később, mintha fogat húztak volna.”

A legmodernebb kezelési protokoll, amit a modern kori fogszabályzásban használnak, pont ez ellen működik azaz, hogy kiszélesítik a fogívet, és a fogakat úgy állítják be, hogy minél nagyobb legyen a frontfogak expozíciója, láthatósága. A legmodernebb fogszabályozási elvek és az új technikai fejlesztések, vagyis az új készülékek lehetővé teszik, hogy a legrövidebb idő alatt, a leg„biológikusabb” vagyis leglágyabb erővel lehessen dolgozni, illetve a legkisebb beavatkozással lehessen a legszebb arc- és mosolyesztétikai eredményt elérni.

A fogszabályozási protokoll diagnosztikával indul.

A fizikális vizsgálat után készíttetnek egy panorámaröntgent – amin látják a bölcsességfogak meglétét vagy hiányát, a fogak és a fogágy, valamint az ízület állapotát – és egy ún. teleröntgent is, amit egy számítógépes program segítségével analizálnak, hogy így meg tudják ítélni az állcsontok egymáshoz, illetve a koponyaualaphoz, valamint az archoz viszonyított helyzetét, továbbá a frontfogak dőlését. A következő konzultáció során arc- és szájfotók készülnek, hogy az egyik legfontosabb arcesztétikai pa-

ramétert, a mosoly szélességét lehessen optimalizálni az arc harmóniájához viszonyítva. Ekkor kerül átnézésre az arc előlnézetből és profilból is, különösen a középarc, az orr és az ajak közötti terület, hiszen ezt lehet a fogszabályozással befolyásolni. Megvizsgálásra kerül a fogak és a fogíny, illetve az ajkak viszonya, az ajak teltsége és állása, a fogívek formája, a fogak nagysága és formája. Ekkor válik egyértelművé, hogy a fogakat a csonton belül mennyire lehetséges mozgatni. Ma már az esetek 90%-ában foghúzás nélkül tudnak kezelni a fogív tágításával, az úgynevezett önligírozó, vagy önzáró készülékek segítségével és az elasztikus gumihúzásokkal.

A hagyományos fogszabályozáshoz hasonlóan itt is előfordul kellemetlen, diszkomfortérzés – inkább csak a ragasztás utáni napokban –, de ezek jóval enyhébb formában jelentkeznek. Itt is kifejezetten figyelni kell a megfelelő szájhygiénára, a fogak tisztítására, amelyhez minden eszközt biztosítanak. De javasolt elektromos fogkefe használata és háromhavonta egy professzionális szájápolás, melynek legmodernebb, Mariann rendelésében is elérhető módszere az ún. irányított biofilm-terápia, melynek lényege, hogy a fogakon lévő biofilmréteget (*fogmosás után a fogfelszínen maradt lepedék*) tökéletesen el lehet távolítani.

A biofilm azért veszélyes, mert láthatatlan a páciens számára, és kiváló táptalaja a baktériumoknak. Helyileg fogszuvasodást okozhat, de akár fogágygyulladást és szisztémás megbetegedéseket is előidézhet. Ez mindig az íny gyulladásával kezdődik, mely áttérjedhet a csontra, és így a fogak meglazulásához vezethet. Ha a gyulladás következtében ezek a baktériumok (*porphyromonas gingivalis*) bejutnak a keringésbe, akkor szív- és érrendszeri betegségek, cukorbetegség, ízületi panaszok, ízületi gyulladások, légzőszervi megbetegedések léphetnek fel. De a mai kutatások már azt mondják, hogy akár koraszüléshez is vezethetnek, vagy dagados betegségek kialakulásában lehet részük.

A kezelés során a lilára festett biofilm egy langyos, 0.14 mikronos ertritol tartalmú nagy nyomású víz-levegő spray-vel kerül eltávolításra. Ahol még marad fogkő, azt egy fájdalommentesen dolgozó készülékkel lehet eltávolítani. Más technológiával működik ez a készülék, így a hagyományos ultrahangos eljárás ütő érzése kerül kiküszöbölésre.

A bracketek felragasztási pontja is más, mint a hagyományos készülékekénél, hiszen itt magasabbra kerülnek ezek a pontok az ívtágítás és a fogak minél nagyobb felületének láthatósága okán. Ezekkel a készülékekkel büszkén lehet mosolyogni, egyrészt csak akkor látszanak, amikor a viselője mosolyog, másrészt esztétikusak, akár fogékszerként is lehet viselni azokat. A régebbi fogszabályozó készülékek igazán gyerekek számára volt leginkább alkalmazható. Ez az új technológia a lágy erővel a felnőtt vagy az idősebb korosztály fogszabályozására is használható, gyakorlatilag korhatár nélkül. A felnőtteknél leginkább az esztétika a fő motiváció, de gyakori a preprotetikai, vagyis fogpótlások és implantológia előtti kezelés is.

„Azért nagyszerű az én hivatásom, mert nem csak egy gátlásokról mentes, attraktív mosolyt és egy szép arcesztétikát tudunk nyújtani a pácienseknek a kezelés végén, hanem egy tökéletes száji egészséget és egy magabiztosságot, ami az élet minden területén fontos.”

KONKLÚZIÓ

A mai modern fogszabályozás egy rendkívül összetett feladattá és szakmává vált, ahol nem csak a funkciót, hanem az esztétikát kell egyensúlyba hozni egy protokoll alapján. Látszólag jelentős különbségek vannak az egyes emberek között, mégis vannak olyan egyetemes vonzerőszignálok az emberi testen és arcon, melyeket kortól és kultúrától függetlenül mindenhol előnyben részesítenek (Barber, 1995; Bereczkei, 2003; Fink – Penton-Voak, 2002; Grammer et al, 2003; Jones, 1996; Little et al, 2011; Meskó, 2010, 2012; Rhodes, 2006; Thornhill – Gangestad, 1999). Így mindenkinél beazonosíthatóvá válnak ezek a vonzerőszignálok, és a modern technológia segítségével felerősíthetővé válik oly módon, hogy a természetességet, amit a saját testünk, genetikánk enged, szem előtt tartjuk.

Ennek nem csak a már említett öregedést lassító hatása van, hanem a harmonikus megjelenésünk az emberi kapcsolatok minden színterén pozitív hatást fejt ki. Azok a morfológiai sajátosságok, amelyeket vonzónak találunk az ellenkező nem tagjaiban, az illető jó genetikai minőségét, termékenységét és erőforrás-felhalmozó képességét mutatják (Meskó, 2012). Az emberek az attraktívabb arcokkal rendelkezőkhöz képest kevésbé tartják barátságosnak, altruistának, illetve intelligensnek a nem attraktív arcú személyeket (Griffin – Langlois, 2006). Ezt a jelenséget más néven a vonzerő holdudvar hatásának is nevezzük, mely a társas interakciók legváltozatosabb színterein képes befolyásolni személyeszlésünket, döntéseinket (Meskó, 2012).

Tehát végső soron az olyan szépségstílus beavatkozás, mint a cikkben bemutatott modern fogszabályozás, az arc- és mosolyesztétikája megteremtése révén csökkentheti a kliensek szorongását, negatív énképét. Elégedettségét, életörömet, boldogan megélt társas viszonyokat képes eredményezni. Ezzel hozzásegíti őket a jól, minőségileg megélt élethez, amely a rekreáció végső célját, illetve megvalósulva a rekreáció eredményét jelenti.

IRODALOMJEGYZÉK

- Barber, N. (1995): The evolutionary psychology of physical attractiveness: Sexual selection and human morphology. *Ethology and Sociobiology*. 16. 5. 395–424. DOI: 10.1016/0162-3095(95)00068-2
- Bereczkei, T. (2003): *Evolúciós pszichológia*. Osiris Kiadó, Budapest.
- Bősze, J. (2006): Testkép, énkép és szorongás kapcsolata sportoló és nem sportoló egyetemi és főiskolai hallgatóknál. In: Pápai, J. (szerk.): *Fejlődés, fizikai aktivitás, egészség: Az ELTE testnevelés szakos hallgatóinak kutatási tapasztalatai*. Alfadat-Press, Tatabánya, 141–147.
- Fink, B. – Penton-Voak, I. (2002): Evolutionary psychology of facial attractiveness. *Current Directions in Psychological Science*. 11. 5. 154–158. DOI: 10.1111/1467-8721.00190
- Fritz, P. (2011): A cooperi egyensúly bemutatása. In: Fritz, P. (szerk.): *Rekreáció mindenkinek I. Mozgásos rekreáció*. Bába Kiadó, Szeged, 51–89.
- Grammer, K. – Fink, B. – Möller, A. P. – Thornhill, R. (2003): Darwinian aesthetics: sexual selection and the biology of beauty. *Biological Reviews of the Cambridge Philosophical Society*. 78. 3. 385–407. DOI: 10.1017/s1464793102006085
- Griffin, A. M. – Langlois, J. H. (2006): Stereotype directionality and attractiveness stereotyping: Is beauty good or is ugly bad? *Social Cognition*. 24. 2. 187–206. DOI: 10.1521/soco.2006.24.2.187
- Jones, D. (1996): An evolutionary perspective on physical attractiveness. *Evolutionary Anthropology Issues News and Reviews*. 5. 3. 97–109. DOI: 10.1016/0162-3095(95)00068-2
- Kovács, T. A. (2004) *A rekreáció elmélete és módszertana*. Fitness Akadémia, Budapest.
- Little, A. C. – Jones, B. C. – DeBruine, L. M. (2011): Facial attractiveness: evolutionary based research. *Philosophical Transactions of the Royal Society of London, Series B, Biological Sciences*. 366. 1571. 1638–1659. DOI: 10.1098/rstb.2010.0404
- March, B. (2020): The beauty movements shaping the new decade From: <https://www.harpersbazaar.com/uk/beauty/beauty-shows-trends/a30279675/2020-beauty-trends/>
- Meskó, N. (2010): Párvalasztás. In: Bereczkei, T. – Paál T. (szerk.): *A lélek eredete: Bevezetés evolúciós pszichológiába*. Gondolat Kiadó, Budapest, 263–305.
- Meskó, N. (2012): *A szépség eredete: Szexuális vonzerő és párvalasztás*. Pro Pannónia Kiadó, Szekszárd.
- Patakiné Bősze, J. (2020): Az alternatívák keresése a rekreációban, avagy a fizikai és a nem-mozgásos dominanciájú rekreáció megújulása a 21. században. *Magyar Sporttudományi Szemle*. 21. 3. 76.
- Patakiné Bősze, J., Lukács, D. (2021): Sportszakosok életmóddal összefüggő média fókuszai 15 év távlatában. *Magyar Sporttudományi Szemle*. 22. 3. 93.
- Rhodes, G. (2006): The evolutionary psychology of facial beauty. *Annual Review of Psychology*. 57. 199–226. DOI: 10.1146/annurev.psych.57.102904.190208.
- Thornhill, R. – Gangestad, S. W. (1999): Facial attractiveness. *Trends in cognitive sciences*. 3. 12. 452–460.